

Министерството на финансите публикува данните за финансовото състояние на общините за второто тримесечие на 2021 г. и на общините със съгласувани планове за финансово оздравяване

Публикувани са данните за финансовото състояние на общините за второто тримесечие на 2021 г. и на общините със съгласувани планове за финансово оздравяване на основание чл. 130е, ал. 4, във връзка с чл. 130ж от Закона за публичните финанси (ЗПФ).

Анализът на данните в края на второто тримесечие на 2021 г., спрямо края на 2020 г., както и спрямо същия период на 2020 г., показва следното:

Показатели за финансова самостоятелност

Средният дял на приходите в общите постъпления за страната нараства до ниво от 34,58 %, спрямо 30,76 % в края на 2020 г., и остава сравнително постоянен, спрямо същия период на миналата година (34,14 %). Броят на общините, които отчитат дял на приходите от общите постъпления по-висок от средния за страната, е 47, спрямо 37 в края на месец юни 2020 г., при 43 общини към края на предходната година.

Средният за страната дял на покритие на разходите за местни дейности с приходи е 110,41 %, спрямо 82,90 % в края на миналата година. Стойността на показателя се повишава и спрямо същия период на миналата година, когато е била 103,77 %, като 60 общини постигат резултат над средното за страната (51 бр. са към същия период на миналата година и 62 броя - към края на 2020 г.).

Приходите превишават разходите за местни дейности към края на първото полугодие на 2021 г. при 29 % от общините, или 77 общини. През същия период на миналата година този брой е бил 60, а към края на 2020 г. – са едва 25 общини.

Показатели за финансова устойчивост и ефективност

- Бюджетното салдо спрямо общите постъпления по отчет – средното равнище за страната към края на второто тримесечие на 2021 г., е 14,47 % (12,54 % към същия период на миналата година и 5,29 % - в края на 2020 г.). Броят на общините, отчитащи резултат над средния, е 103, 97 са към края на второто тримесечие на 2020 г. и 143 - към края на 2020 година. Бюджетното салдо на общините на национално ниво е положително в размер на близо 649,7 млн. лв., поради което и делът му от общите постъпления е положителна величина.
- Средното за страната равнище на размера на дълга, като процент от планираните приходи, изравнителна субсидия и други трансфери за местни дейности, спада до 44,87 % (46,73 % е към 30.06.2020 г. и 47,72 % - към края на същата година). Общините използват дългосрочни заеми както за съфинансиране на европейски проекти и програми, така и за реализирането на значими инвестиционни проекти. Важен показател, който е индикатор за финансова дисциплина в общината, не е размерът на дълга като обща сума, а дали погашенията по него са правилно планирани и бюджетно разчетени, така че да не са в противоречие с фискалното правило по чл. 32, ал. 1 от ЗПФ.
- Делът на просрочените задължения от планираните приходи и планираната изравнителна субсидия на национално равнище към юни 2021 г. спада до 3,46 %, при 4,23 % в края на предходната година, и 4,73 % в края на първото полугодие на 2020 г. Броят на общините с този показател над средното равнище за страната е 64 към 30.06.2021 г., като 79 е броят за същия период на миналата година и 75 - към края на 2020 година.

- Население на един общински служител – средната стойност на показателя също спада до 280 за юни 2021 г., при 287 към 30.06.2020 г. и 284 към края на 2020 година. Общините с показател над средната стойност са 49 към края на текущото тримесечие.
- Делът на разходите за заплати и осигуровки в общите разходи е 58,76 %, а за същия период на миналата година и към края на 2020 г. е съответно 58,85 % и 56,77 %. Общините с показател над средните стойности са съответно 193 при 186 за първото полугодие и края на 2020 г.

Показател за инвестиционна активност - дял на капиталовите разходи в общите разходи

Към края на текущото тримесечие при общините се наблюдава слаба инвестиционна активност – 8,7 %, като тя намалява с 2,53 %, в сравнение с данните към края на 2020 г., когато средната стойност на този показател за страната е 11,28 %. Средното равнище на инвестиционната активност се подобрява слабо спрямо същия период на миналата година (8,1 %).

Броят на общините, които имат дял на капиталовите разходи по-висок от средното равнище за страната в края на второто тримесечие на 2021 г., е 111, 126 - за същия период на миналата година и 131 - към края на 2020 г. Едва 12 общини имат ниво на този показател над 30 % (съответно 9 са в края на предходната година и 6 - към 30.06.2020 г.).

Други показатели за финансовото състояние на общините

- Наличните в края на юни 2021 г. задължения за разходи към годишния размер на разходите на общините са 2,6 % (3,5 % към 30.06.2020 г. и 5,8 % - към 31.12.2020 г.). Броят на общините, превишаващи средните нива за страната, е 91 (80 са за същия период на миналата година и 59 - към края на 2020 г.). Към 30.06.2021 г. в 9 общини задълженията за разходи към годишния размер на разходите превишава 15 на сто (15 общини са за същия период на миналата година и към края на 2020 г.).

Общини с най-голям дял на задълженията за разходи, спрямо годишните разходи:

Струмяни	51,1%
Доспат	40,7%
Белоградчик	40,5%
Кърджали	32,1%
Кресна	28,3%

- Наличните в края на юни 2021 г. поети ангажименти за разходи по бюджета на общината към годишния размер на разходите на национално равнище са 34,4 % (36,2 % са към 30.06.2020 г. и 42,1 % - към 31.12.2020 г.) по данни от сборните оборотните ведомости на общините. Броят на общините, превишаващи средните нива за страната, е 73 (70 са за същия период на миналата година и 82 - към края на 2020 г.). Към 30.06.2021 година в 28 общини размерът на поетите ангажименти за разходи към годишния размер на разходите превишава 50 на сто (27 общини са за същия период на миналата година и 48 - в края на 2020 г.).

Общини с най-голям дял на поетите ангажименти за разходи, спрямо годишните разходи:

Сухиндол	109,5%
Бяла (обл. Варна)	108,1%
Главиница	107,7%
Доспат	93,2%
Ловеч	90,9%

- Делът на просрочените задължения по бюджета от годишния размер на разходите на национално равнище към края на второто тримесечие намалява до 1,1 %, при 1,8 % е към края на предходната година и за същия период на миналата година. Броят на общините, превишаващи средните нива за страната, намалява до 62 (77 са към 30.06.2020 г. и 69 - към 31.12.2020 г.). Към края на второто тримесечие на 2021 г. общините с просрочени задължения, които превишават 5 на сто от годишния размер на разходите, са 21, докато към същия период и края на миналата година са съответно 38 и 33 общини.

Общини с най-голям дял на просрочените задължения, спрямо годишните разходи:

Струмьяни	46,6%
Белоградчик	38,6%
Доспат	37,7%
Велинград	22,0%
Димово	20,5%

- Общините с отрицателно бюджетно салдо към края на второто тримесечие на 2021 г. са 63 (за сравнение към 30.06.2020 г. са 68, а към края на 2020 г. – 74), като най-голям дефицит се отчита в следните общини:

	/лв. /
Тутракан	-5 037 913
Враца	-4 568 808
Кърджали	-2 404 589
Стамболийски	-1 836 679
Долна Баня	-1 725 137

ОБЩИНИ С ФИНАНСОВИ ЗАТРУДНЕНИЯ

За общините, за които въз основа на данните от годишните отчети за касово изпълнение на бюджетите на общините, оборотните ведомости и информацията в Регистър общински дълг и по чл. 5а от Закона за местните данъци и такси към края на 2020 г. се установи, че отговарят на три и повече от критериите по чл. 130а, ал. 1 от ЗПФ и са определени съгласно тази законова разпоредба като общини с финансови затруднения, данните за финансовото състояние към 30.06.2021 г. са следните:

Просрочените задължения по бюджета са в размер на 33,3 млн. лв., като и при деветте общини делът им спрямо планираните годишни бюджетни разходи надвишава 5 на сто.

Спрямо същия период на миналата година размерът на просрочените им задължения се е намалил общо с 10,5 млн. лв. и е в резултат на намалението в 6 общини общо с 12,0 млн. лв. и на увеличението в 3 от тях с 1,5 млн. лв. Прямо края на 2020 г. се наблюдава намаление на просрочените задължения с 5,8 млн. лв., което е в резултат на намалението с 5,9 млн. лв. при 8 от тях и на увеличението 0,1 млн. лв. при 1 община.

Задълженията за разходи по бюджета са в размер на 44,0 млн. лв., като при 6 от общините делът им спрямо планираните годишни бюджетни разходи превишава 15 на сто.

Задълженията на общините с финансови затруднения са се намалили, спрямо същия период на миналата година, с 2,2 млн. лв. (при 6 общини има намаление с 4,8 млн. лв., а при 3 – увеличение общо с 2,6 млн. лв.). Прямо края на 2020 г. намалението в размера на задълженията е 3,0 млн. лв., като е реализирано в резултат на намаление с 4,2 млн. лв. в 6 от общините и на увеличение с 1,2 млн. лв. в 3 общини.

Поетите ангажменти са в размер на 78,8 млн. лв., като само при 3 от общините (Симитли, Септември и Доспат), делът им спрямо планираните годишни бюджетни разходи превишава 50 на сто.

Поетите ангажменти са се увеличили с 35,9 млн. лв., спрямо същия период на миналата година, което е в резултат на увеличението с 37,8 млн. лв. в 7 от общините и на намаление с 1,9 млн. лв. при 2 общини с финансови затруднения. Прямо края на 2020 г. се наблюдава увеличение с 27,4 млн. лв., произтичащо от увеличение при 7 от общините с 29,5 млн. лв. и от намаление с 2,1 млн. лв. в община Брегово и община Велинград.

За общините Хисаря, Николаево и Чирпан, определени като общини с финансови затруднения през 2021 г., на база условието по чл. 93, ал. 1 от ЗДБРБ за 2021 г. наличните към края на първото полугодие на 2021 г. **задължения към доставчици в отчетна група сметки за средства от Европейския съюз (СЕС)** са в размер на 13,3 млн. лв., като няма община с превишение 50 на сто от разходите по бюджета.

Задължения към доставчици в СЕС на тези три общини са се намалили със 7,3 млн. лв., спрямо същия период на миналата година, което е в резултат на намалението със 7,9 млн. лв. при общините Чирпан и Николаево, и с увеличението в размер на 0,6 млн. лв. в община Хисаря. Прямо края на 2020 г. се наблюдава увеличение в общ размер на 7,0 млн. лв., произтичащо от увеличение в размер на 8,8 млн. лв. при община Хисаря и намаление в размер на 1,8 млн. лв. при общините Чирпан и Николаево.

Към 30.06.2021 г. общините Чепеларе, Неделино и Созопол изпълняват планове за финансово оздравяване, за които са отпуснати заеми на основание чл. 130е, ал. 4 във връзка с чл. 130ж от ЗПФ. Заемите на общините са отпуснати през 2020 г. Плановете и на трите общини са за периода 2020-2022 г. и процедурите за финансово оздравяване и при трите общини приключват в края на 2022 година. Тези общини изготвиха и изпратиха за съгласуване планове за оздравяване, в които си поставят цели за финансово оздравяване, които включват мерки за увеличаване на приходите и оптимизиране и ограничаване на разходите в годишен и средносрочен план, изготвени на база на обективен анализ на основни финансови показатели. Целта е да бъде намален дефицитът по бюджета, както и ограничаване на необезпечените и просрочени задължения и да бъдат въведени конкретни мерки за подобряване на процеса на управление на общинските финанси. Обобщена информация за планирания общ финансов ефект, заложените за разплащане просрочените задължения и размера на отпуснатия безлихвен заем, отпуснат за целите на изпълнение на плана за финансово оздравяване на общините Созопол, Неделино и Чепеларе, които през 2021 г. ще продължат да изпълняват съгласувани планове за финансово оздравяване, са представени в таблицата по-долу:

Код по ЕБК	Община	Дата на отпускане на заема	Краен срок на погасяване	Размер на предоставения безлихвен заем	Остатъчен размер на заема към 30.06.2021 г.	Размер на просрочените задължения и др. плащания за погасяване по плана	/в лева/ Общ планиран ефект от изпълнение на мерките от общината
5210	Созопол	03.07.2020 г.	1.12.2022 г.	2 960 000	2 191 737	4 874 789	5 588 883
7107	Неделино	03.07.2020 г.	1.12.2022 г.	3 000 000	3 000 000	3 098 084	3 421 881
7110	Чепеларе	24.04.2020 г.	1.12.2022 г.	2 500 000	2 500 000	4 103 756	4 578 036
Общо:				8 460 000	7 691 737	12 076 629	13 588 800

На основание чл. 130з, ал. 4 от ЗПФ кметовете на общини докладват на тримесечие на министъра на финансите за изпълнението на плана за финансово оздравяване, за който е отпуснат заем по чл. 130ж, ал. 1 от закона.

На база на информацията от докладите на кметовете, в изпълнение на чл. 130з, ал. 4 от ЗПФ, публикувани и на интернет страниците на общините, към 30.06.2021 г. община Созопол е постигнала съгласувания с плана за финансово оздравяване ефект. Постигнатият общ финансов ефект от изпълнение на мерките при община Чепеларе и община Неделино е в по-малки размери от съгласуваното в плановете за оздравяване.

Размерът на задълженията за разходи, наличните към 30.06.2021 г. ангажименти за разходи и просрочените задължения по бюджета и на трите общини намаляват спрямо размерът им към края на годината преди отпускането на заема за финансово оздравяване, като само община Неделино не спазва съгласувания с плана график за погасяване на просрочията.

Към 30.06.2021 г. общините Созопол и Чепеларе отчитат положително бюджетно салдо, докато салдото при община Неделино е отрицателно.

С писмата за предоставяне на безлихвения заем по чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ е определен крайният срок за възстановяване на заема – най-късно до 01.12.2022 г. За първото тримесечие на 2021 г. няма предвидено погасяване по отпуснатите заеми на общините Чепеларе и Неделино. От началото на изпълнението на плана до 30.06.2021 г. община Созопол е възстановила общо 768 263 лв. по заема за оздравяване, представляващи заложено погашение в размер на по 370 000 лв. за първо и второ тримесечие на 2021 г. и дълг в размер на 28 263 лв. в резултат на анализ, че средства в такъв размер от заема няма да могат да се използват по предназначение.

Остатъчният размер на дължимите заеми към 30.06.2021 г. на общините с приключила процедура по финансово оздравяване през 2019 или 2020 г. - Белово и Симитли, при които крайният срок за погасяване на заемите е приключил, е 1,24 млн. лв. Общините Перник, Септември и Велинград не са издължили лихвите по невъзстановените в срок заеми по чл. 130ж, ал. 1 от ЗПФ.

Код по ЕБК	Община	Дата на отпускане на заема	Краен срок на погасяване	Размер на предоставения безлихвен заем	Остатъчен размер на заема към крайния срок за погасяване	Остатъчен размер на заема към 30.06.2021 г.
5111	Симитли	22.12.2017 г.	1.12.2020	3 500 000	2 940 500	1 065 300
6302	Белово	07.02.2017 г.	1.12.2019	2 000 000	1 816 012	173 112
Общо:				5 500 000	4 756 512	1 238 412

Приз м. януари 2021 г. за общините Белово, Септември и Симитли се прилага прихващане на дължимите остатъци по заемите на основание чл. 106 от ЗПФ. За община Симитли извършеното прихващане през м. януари 2021 г. в размер на 749 650 лв. на основание разпоредбата на чл. бг, ал. 3 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и на база искане от кмета на община Симитли е сторнирано.

ПРОСРОЧЕНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Просрочените задължения на общините към 30.06.2021 г. са в размер на **125,2 млн. лв.**, в т.ч. по бюджета на общините – **108,1 млн. лв.**

Просрочените задължения по бюджетите на общините са формирани от 117 общини (44 % от общия брой общини), 148 общини завършват първото полугодие на 2021 г. без просрочени задължения в бюджета. Сравнено със същия период на миналата година, намаление на просрочените задължения отчитат 36 % (94 общини), като общият размер на реализираното от тях намаление е близо 49,4 млн. лв. За същия период 35 общини (13 % от всички) увеличават просрочените си задължения в рамките на една година общо с 13,8 млн. лв.

В делегираните от държавата дейности просрочените задължения са в размер на 4,5 млн. лв. и съставляват около 4,2 % от размера на просрочените задължения по бюджетите на общините.

Размерът на просрочените задължения по бюджетите по области е, както следва:

Област	Юни 2020 г.	Декември 2020 г.	Юни 2021 г.	Изменение Юни 2021 г. - Юни 2020 г.	Изменение Юни 2021 г. - Декември 2020 г.
	/лв./	/лв./	/лв./	/лв./	/лв./
Благоевград	9 732 271	9 202 350	14 626 468	4 894 197	5 424 118
Бургас	10 364 394	5 257 846	3 844 404	-6 519 990	-1 413 442
Варна	1 751 696	932 390	999 573	-752 123	67 183
Велико Търново	2 719 302	2 730 118	1 195 296	-1 524 006	-1 534 822
Видин	9 225 019	9 086 906	8 262 801	-962 218	-824 105
Враца	3 135 854	3 521 578	1 579 213	-1 556 641	-1 942 365
Габрово	128 801	84 869	37 184	-91 617	-47 685
Добрич	5 178 356	4 881 265	3 360 391	-1 817 965	-1 520 874
Кърджали	11 361 248	10 373 947	10 445 168	-916 080	71 221
Кюстендил	5 446 895	3 602 580	1 939 598	-3 507 297	-1 662 982
Ловеч	0	0	0	0	0
Монтана	1 322 317	2 189 489	791 929	-530 388	-1 397 560
Пазарджик	34 754 581	29 743 861	27 221 734	-7 532 847	-2 522 127
Перник	8 761 686	4 784 382	9 035 042	273 356	4 250 660
Плевен	529 603	1 271 303	299 511	-230 092	-971 792
Пловдив	5 591 878	5 694 513	1 333 046	-4 258 832	-4 361 467

Разград	395 141	317 118	190 351	-204 790	-126 767
Русе	513 620	506 731	479 964	-33 656	-26 767
Силистра	2 033 320	2 462 812	1 439 010	-594 310	-1 023 802
Сливен	625 400	190 199	394 470	-230 930	204 271
Смолян	15 518 224	10 311 649	9 598 610	-5 919 614	-713 039
София - град	415 286	3 236 443	807 625	392 339	-2 428 818
София	3 667 065	4 195 634	2 862 456	-804 609	-1 333 178
Стара Загора	4 902 774	7 599 162	4 411 745	-491 029	-3 187 417
Търговище	389 191	958 565	14 436	-374 755	-944 129
Хасково	3 777 430	2 187 014	1 398 103	-2 379 327	-788 911
Шумен	0	883 542	0	0	-883 542
Ямбол	1 585 656	1 573 118	1 573 118	-12 538	0
Общо	143 827 008	127 779 384	108 141 246	-35 685 762	-19 638 138

В сметките за средства от Европейския съюз (СЕС) и в другите сметки и дейности просрочените задължения са 17,0 млн. лв., или 13,6 % от общия размер на просрочените задължения на общините.

Общата сума на просрочените задължения на общините намалява с приблизително 14,6 млн. лв., спрямо края на 2020 г., и с 43,0 млн. лв., спрямо същия период на миналата година.

Динамиката в размера на просрочените задължения по бюджетите на общините е както следва:

Към дата:	Размер на просрочените задължения по бюджетите на общините в млн. лв.
31.03.2018 г.	138,3
30.06.2018 г.	129,1
30.09.2018 г.	132,2
31.12.2018 г.	122,2
31.03.2019 г.	111,0
30.06.2019 г.	123,9
30.09.2019 г.	125,2

Към дата:	Размер на просрочените задължения по бюджетите на общините в млн. лв.
31.12.2019 г.	171,8
31.03.2020 г.	146,2
30.06.2020 г.	143,8
30.09.2020 г.	139,7
31.12.2020 г.	127,8
31.03.2021 г.	103,0
30.06.2021 г.	108,1

НАЛИЧНИ СРЕДСТВА

Към 30.06.2021 г. общините отчитат налични средства в размер на 2 824,3 млн. лв., от които 2 020,3 млн. лв. отчетени по бюджетите, 631,1 млн. лв. в сметките средства от Европейския съюз и 173,0 млн. лв. наличност по набирателни сметки.

Отчетените по бюджетите на общините наличности към края на юни 2021 г., се увеличават с 599,3 млн. лв. спрямо декември 2020 г. и със 629,8 млн. лв. спрямо юни 2020 г. С най-голям

относителен дял е отчетената наличност в левове по сметки в края на периода – приблизително 95% от отчетените средства или 1 926,6 млн. лв.

Спрямо края на предходната годината общият размер на наличните средства на общините нараства с 652,0 млн. лв., а увеличението спрямо същия период на 2020 г. е 630,2 млн. лв.

Увеличението на наличностите по бюджетите на общините се формира от средства от предоставени допълнителни трансфери за целеви разходи и от целевата субсидия за капиталови разходи от предходната година; от провежданата в срок данъчна кампания, в сравнение с 2020 г., когато срокът за ползване на облекчението за отстъпка 5 на сто при предплащане на данъка върху недвижимите имоти за цялата година или данъка върху превозните средства за цялата година бе удължен с два месеца и наличните средства от получени субсидии по чл. 50 от ЗДБРБ за 2021 г. Наличностите по сметките за СЕС се формират от получени средства за изпълнение на европейски проекти. Средствата по набирателните сметки се формират от преведени депозити и гаранции и подлежат на възстановяване.

ОБЩИНСКИ ДЪЛГ

Общинският дълг и общинските гаранции към 30.06.2021 г. възлизат на 1 404,2 млн. лв., в т. ч. 691,6 млн. лв. вътрешен (49,3 %) и 712,6 млн. лв. (50,7 %) външен дълг. Голяма част от общинския дълг и общинските гаранции 1 153,7 млн. лв. (82,2 %), са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти. Дългът на Столична община формира 47,3 % от общия размер на дълга. Спрямо края на 2020 година, размерът на общинския дълг и общинските гаранции се намалява с 38,3 млн. лв., което се дължи на намаление на размера на външния дълг с 26,3 млн. лв. и намаление на размера на вътрешния дълг с 12,0 млн. лв.

Усилията на Министерството на финансите продължават в посока да се подобри и ефективността на управление на общинските бюджети. Препоръчително е общините да приемат и изпълняват планове за финансово оздравяване при наличие не само на три или повече от показателите по чл. 130а от ЗПФ, но и при индикации за достигане на критичните стойности по един или повече от всички наблюдавани показатели. По този начин местните власти ще преодолеят и елиминират своевременно риска да нарушат фискалните правила и параметри по ЗПФ.